

Kirkkohallituksen lausunto ympäristöministeriön ”Kiertotalous julkisissa purkuhankkeissa” -
hankintaoppaasta/ Vt. yliarkkitehti

Kirkkohallitus kiittää mahdollisuudesta lausua mainitun hankintaoppaan sisällöstä ja ehdottaa seuraavaa toimenpidettä:

Purkuhankkeiden hankintayksikkökoordinointi

Tällä hetkellä 1960-1990-luvuilla rakennetut rakennukset, joita on kuntien ja seurakuntien rakennuskannasta suurin osa, ovat tulossa elinkaarensa päähän johtuen rakennuksille aikanaan asetetun käyttöiän loppumisesta. Osalla rakennuksista on valitettavasti sellaiset sisäilmaongelmat aikakauden rakennusvirheistä johtuen, että ne voivat olla kansantaloudellisesti sellaisessa asemassa, että rakennukset olisi järkevämpää purkaa kuin korjata.

Kiertotalous toimii tällä hetkellä lainsäädännön määräysten, yksityisten yritysten ja osin kunnallisten toimijoiden (jätteen keräys-, käsittelylaitokset ja kaatopaikat) varassa. Kiertotaloustoiminnasta ja –ajattelusta puuttuu sujuva yhteys vastuullisesta tilaajahankintayksiköstä sellaiseen yhteiskunnalliseen tai valtiolliseen toimijaan, joka antaisi asiantuntijatasoisia vaihtoehtoisia ohjeita rakennusten purkumateriaalin uudelleen sijoitteluohjeisiin rakennuspaikalla tai viitteen infrastruktuurihankkeisiin, jotka voisivat käsitellä jätettä uudestaan tai viittauksen kilpailutettuihin toimijoihin, kuten rakennuttajakonsultit, jotka voisivat toimia julkisten hankintayksiköiden apuna.

Mainittu yhteys voi olla myös digitaalinen alusta. Kiertotalouden hengen ja toimintatavan mukaista olisi myös se, että verovarjoilla rahoitettuja julkisia työtunteja käytetään tehokkaasti, ja että eri hankintayksiköt eivät tee rinnakkain samaa työtä vaan että osaaminen voidaan yhdistää tai ostaa kilpailutettua osaamista. Jo silloin, kun rakennus päätetään purkaa, pitäisi voida ottaa yhteys kiertotalouden purkukoordinaattoriin tai digitaaliseen alustaan, joka tarjoaa purkujätteelle uudelleensijoitteluvaihtoehdot ja joka tekee LCC- ja LCA- laskentaa. Julkiset hankintayksiköt voisivat myös liittyä yhteen purkukoordinaattorialustalla, saada tiedon toistensa purkuhankkeista ja kilpailuttaa ne yhtä aikaa, jolloin voidaan saada mittakaavaetuja. Suomi kannattaisi jakaa maantieteellisesti sellaisiin alueisiin, että jätteiden käsittelymatkat esimerkiksi betonitehtaille uudelleenkäsittelyyn tai tienpohjan raaka-aineeksi ovat kiertotalouden kannalta järkeviä kasvihuonepäästöjen minimoimiseksi. Näitä vaihtoehtoja tarjottaisiin ensisijaisesti.

Edellä kuvattu koordinointialusta voisi olla oppaassa hahmoteltu ja sen toteutusta voitaisiin suunnitella asianomaisten ministeriöiden yhteistyönä.